

**ปัญหาอำนาจการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด
ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด¹**

พันทำรวจโทธีรเดช การวิจิตร²

ในปัจจุบันประเทศต่างๆในโลกต้องประสบกับปัญหาอาชญากรรมในคดีอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นอันเป็นภัยร้ายแรง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความมั่นคงของประเทศชาติ เศรษฐกิจ และสังคม ปัจจุบันสังคมไทยมิได้เผชิญเฉพาะปัญหาอาชญากรรมพื้นฐานเท่านั้น แต่กำลังเผชิญกับปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีลักษณะการกระทำในรูปแบบองค์กรอาชญากรรม ในลักษณะเครือข่าย มีหัวหน้าผู้สั่งการ มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการกระทำผิดอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นเครือข่าย ขาดต่อการสืบสวนสอบสวนไปถึงตัวการใหญ่ในระดับหัวหน้าผู้สั่งการ ทั้งนี้การดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องหาหรือจำเลยในระบบกฎหมายของไทยนั้นมีลักษณะเน้นไปที่การรักษาความสงบและการควบคุมการก่ออาชญากรรมด้วยการมุ่งเน้นกระบวนการปราบปรามที่มีประสิทธิภาพ (Crime Control) ยิ่งกว่าการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำความผิดตามหลักนิติธรรม (The Rule of Law) รัฐจึงมุ่งเน้นให้กระบวนการดำเนินคดีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการเพิ่มอำนาจรัฐหรือเจ้าหน้าที่ในกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ทั้งในชั้นก่อนพิจารณาและในกระบวนการพิจารณาคดี

จากการศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 15 ซึ่งให้อำนาจเจ้าพนักงานในการควบคุมผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยในคดียาเสพติดเพื่อทำการสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน โดยไม่ให้ถือว่าการควบคุมผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นการควบคุมในชั้นของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ก่อนส่งให้พนักงานสอบสวน แม้ต่อมาจะมีการตราประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 มาใช้บังคับ และมีการยกเลิก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ไป แต่ก็ยังมีการออกบทบัญญัติ มาตรา 11/6 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 ที่ให้เจ้าพนักงานป้องกันและ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาอำนาจการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา)
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปราบปรามยาเสพติด มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา 11/1 (4) ซึ่งกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวหรือก่อนนั้นตามที่เห็นสมควรให้ส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อดำเนินการต่อไป เช่นเดียวกับมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 แม้ว่ากฎหมายที่บัญญัติใหม่นี้จะมีการออกระเบียบวิธีปฏิบัติของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและป้องกันการใช้อำนาจของที่เกินขอบเขตและเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็ตาม แต่ก็เห็นได้ชัดว่า ระเบียบดังกล่าวนี้ไม่มีบทลงโทษกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่ปฏิบัติตามไว้โดยเฉพาะ เป็นแต่เพียงการตรวจสอบภายใน ไม่ได้เปิดโอกาสให้องค์กรใดๆที่เป็นองค์กรภายนอกในการเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ และเป็นการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มากเกินไป โดยไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ในเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่อาจจะพิสูจน์ได้ถึงเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ เนื่องจากการให้อำนาจดังกล่าวขัดต่อสาระสำคัญของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงอาจทำให้มีการใช้อำนาจไปในทางทุจริตหรือโดยมิชอบ ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย เนื่องจากการให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานมากเกินไป อาจมีการใช้อำนาจไปในทางทุจริตหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถูกจับได้ จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 มาตรา 11/6 ทำให้เกิดปัญหาหลายประการดังนี้

ประเด็นปัญหาการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและขัดต่อหลักนิติธรรม หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ

การให้อำนาจเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนเป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน ก่อนส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี โดยไม่ให้ถือว่าเป็นการควบคุมตัวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามที่ได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 15 ซึ่งขณะนั้นอำนาจพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับเป็นเวลาไม่เกิน 7 วัน และต่อมาได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับเป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้บัญญัติให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับไม่เกิน 48 ชั่วโมง และจะต้องนำตัวผู้ต้องหาไปขอฝากขังต่อศาลเพื่อการสอบสวนต่อไป แต่อำนาจในการควบคุมตัว

ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 15 ยังคงกำหนดให้เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจในการควบคุมตัวไม่เกิน 3 วัน เช่นเดิม ไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด จนกระทั่งมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 , รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พ.ศ.2557 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ก็บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับไม่เกิน 48 ชั่วโมง ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับในความผิดใดๆก็ตาม แต่กลับไม่ได้มีการบัญญัติแก้ไขอำนาจการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และแม้ต่อมาจะได้มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 ซึ่งได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 แต่ก็ยังมีการนำบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจควบคุมตัวของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามกฎหมายดังกล่าว มาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 มาตรา 11/6 เช่นเดิม ซึ่งเห็นได้ว่าเมื่อระยะเวลาในการควบคุมตัวของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ก่อนส่งตัวให้พนักงานสอบสวนและอำนาจในการควบคุมตัวของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดจะต้องถูกควบคุมตัวนานเป็นระยะเวลาถึง 5 วัน โดยไม่ได้มีการตรวจสอบถ่วงดุลจากองค์กรภายนอก มีเพียงขั้นตอนการตรวจสอบภายในเท่านั้น และมาตรการในการควบคุมตัวผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดเป็นมาตรการที่ให้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เป็นมาตรการที่ก้าวล่วงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมากเกินไป ขัดต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครอง และหากนำไปเปรียบเทียบกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งมีการบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไว้โดยเฉพาะเป็นการดำเนินคดีในระบบไต่สวน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2550 ซึ่งได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดังบัญญัติไว้ใน มาตรา 27 ไม่ว่าจะเป็นอำนาจในการ เรียกบุคคลมาซักถาม ตรวจสอบตัวบุคคล ยานพาหนะ เข้าไปในสถานที่ใดๆเพื่อตรวจค้น ยึดอายัด หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวก็ไม่ได้มีการให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้เพื่อการสืบสวนสอบสวนแต่อย่างใด

ประเด็นปัญหาการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปในทางทุจริตหรือโดยมิชอบเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

อำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติดไว้ เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตาม บทบัญญัติมาตรา 11/6 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 โดยไม่ถือเป็นการ ควบคุมตัวพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น เป็นการให้อำนาจในการควบคุม ตัวผู้กระทำความผิดมากกว่าอำนาจของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามมาตรา 87 ซึ่งกำหนดอำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้เพื่อทำการสอบสวน ได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง ซึ่งในคดีอาญา ทั่วไปเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไม่มีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวน แต่อย่างใด จะต้องส่งผู้ต้องหาไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนทันที และพนักงานสอบสวนมีอำนาจใน การควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง ซึ่งในการสืบสวนสอบสวนผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีให้ไปถึงตัวการ ในระดับหัวหน้าเครือข่ายหรือผู้สั่งการได้ ควรจะให้มีความอำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับ ยาเสพติดไว้ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ก่อนส่งให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่ง ระยะเวลา 24 ชั่วโมงนั้นถือเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม เพราะเป็นระยะเวลาในการควบคุมตัวไม่นานและสามารถ สืบสวนสอบสวนผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด และมีระยะเวลาในการตรวจสอบทรัพย์สินหรือ แสวงหาพยานหลักฐานอื่นๆเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะใช้ในการสืบสวนสอบสวนขยายผลไปถึงเครือข่ายยา เสพติดในระดับผู้สั่งการได้ เพราะการให้อำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลานานเกินไป อาจมี การใช้อำนาจควบคุมตัวบุคคลตามอำเภอใจ เพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้หรือใช้อำนาจไปในทางทุจริตได้ หรือควบคุมตัวเพื่อประโยชน์ของเจ้าพนักงานเอง ที่ไม่มีความจำเป็นต้องเร่งรีบในการสืบสวนสอบสวนเพราะ กฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจในการควบคุมตัวที่ยาวนานเกินไป เพราะแม้ว่าการให้อำนาจเจ้า พนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดจะมีข้อดี ในด้านการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง และมีระยะเวลาในการสืบสวน สอบสวนมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจจะมีการขยายผลไปยังที่ซ่อนของยาเสพติด หรือมีการล่อ ช้อดยาเสพติดเพิ่มเติมได้ แต่การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในลักษณะตัวการใหญ่ใน เครือข่ายยาเสพติดรายสำคัญในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมนั้น มักจะเกิดจากการทำงานของพนักงาน สอบสวนในการสืบสวนสอบสวนขยายผลจากข้อมูลการใช้โทรศัพท์ ข้อมูลทางการเงิน และพยานบุคคลอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของบัญชีม้า ที่เปิดให้ผู้อื่นใช้ ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร เพื่อสืบสวนขยายผลไปถึงตัวการ ที่สำคัญ เพราะผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดที่ถูกจับกุมส่วนใหญ่จะเป็นเพียงผู้รับจ้างขนยาเสพติด และจะไม่ทราบ

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องหาที่เป็นตัวการใหญ่ในระดับสั่งการเพราะมีการสั่งการมาหลายทอดและไม่ได้มีการพบเจอกัน การควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้จึงไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร เมื่อเทียบกับสิทธิเสรีภาพที่ผู้ต้องหาควรได้รับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 และเป็นไปตามหลักสากลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

ประเด็นปัญหาการให้อำนาจเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด โดยไม่มีมาตรการในการตรวจสอบถ่วงดุลโดยองค์กรภายนอก

ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไทยนั้น แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 มาตรา 11/6 ที่ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกจับในกรณีกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนเป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน โดยไม่ถือว่าเป็นการควบคุมตัวผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และแม้ว่าจะมีการออกกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พ.ศ.2565 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2565 โดยมีการกำหนดการปฏิบัติในส่วนของ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไว้ในหมวดที่ 2 เกี่ยวกับระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ การค้น การจับ การสอบสวน การยึดหรืออายัดยาเสพติด หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นกรณีเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีระเบียบการปฏิบัติของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในข้อ 24 เกี่ยวกับการให้อำนาจในการควบคุมตัวตาม มาตรา 11/6 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2564 ที่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. จะใช้อำนาจควบคุมตัวการควบคุมตัวตาม มาตรา 11/6 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2564 ต้องเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ที่มีตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ โดยในการควบคุมตัวผู้ถูกจับเพื่อการสอบสวน นั้น ให้ใช้สถานที่ทำการของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือที่ทำการของเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อฝากควบคุมตัวชั่วคราวก่อนส่งมอบพนักงานสอบสวน โดยสถานที่นั้นจะต้องมีการติดตั้งกล้องวงจรปิด (cctv) บันทึกภาพและเสียงระหว่างการควบคุมตัวด้วย และข้อ 25 ได้กำหนดการปฏิบัติหน้าที่จะต้องจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์หรือสิ่งอื่นใดที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ เว้นแต่มีเหตุอันมิอาจดำเนินการได้ ให้บันทึกเหตุแห่งการนั้นไว้ในบันทึกการตรวจค้น หรือบันทึกการจับกุม หรือบันทึกการตรวจยึด หรือบันทึกการสอบสวนของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. แล้วแต่กรณี ซึ่งเห็นได้ชัดว่า ระเบียบดังกล่าวนี้ ไม่ได้เปิดโอกาสให้องค์กรใดๆที่เป็นองค์กรภายนอกในการเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ เป็นเพียงการตรวจสอบกันภายในองค์กรเดียวกันเท่านั้น และอาจมีกรณีที่เจ้าพนักงานป้องกันและ

ปรามปรามยาเสพติด ที่เป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง ทหาร หรือตำรวจ ที่ใช้อำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นเวลาสามวัน แล้วไม่ได้มีการแจ้งการดำเนินการไปยังผู้บังคับบัญชา หรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ก็จะไม่สามารถตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แสดงให้เห็นถึงการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มากเกินไป โดยไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ในเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จัดต่อหลักนิติธรรม และไม่อาจจะพิสูจน์ได้ถึงเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ เนื่องจากการให้อำนาจดังกล่าวขัดต่อสาระสำคัญของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งยังไม่ได้มีการกำหนดให้องค์กรภายนอกเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นไปตามกฎหมาย เมื่อการปฏิบัติดังกล่าวเป็นการมุ่งเน้นการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐมากเกินไป โดยไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุลหรือคานอำนาจ จึงอาจทำให้มีการใช้อำนาจไปในทางทุจริตหรือโดยมิชอบ ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาอำนาจการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรยกเลิกการใช้อำนาจตามมาตรา 11/6 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมาใช้หลักเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวน ก่อนส่งให้พนักงานสอบสวน เป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน นั้นเป็นมาตรการที่ก้าวล่วงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมากเกินไป

2. ควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 11/6 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 กรณีการให้อำนาจเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีอำนาจควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนเป็นเวลาไม่เกิน 3 วัน เป็นไม่เกิน 24 ชั่วโมง ก่อนส่งตัวให้กับพนักงานสอบสวน เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการควบคุมอาชญากรรม ป้องกันการใช้อำนาจไปในทางทุจริตหรือโดยมิชอบของเจ้าพนักงาน

3. ควรให้มีมาตรการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจโดยองค์กรภายนอก คือศาล ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ เพื่อให้การใช้อำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

ชาติชาย สุทธิกลม. (2549). การบังคับใช้กฎหมายในคดีอาญา: ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข, โดย
สำนักงานศาลยุติธรรม.
วรพจน์ วิสสุตพิชญ์. (2543). สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.

วิทยานิพนธ์

มยุรา วิมลโลหการ (2553) การแสวงหาพยานหลักฐานในคดีอาญา โดยการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวน
พิเศษ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
อรพิมล พงษ์สถิต (2555). ปัญหาการตรวจสอบถ่วงดุลมาตรการในการควบคุมตัวบุคคลในคดีอาญา
(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

รายงานวิจัย

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2551). โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการตรวจสอบถ่วงดุลในกระบวนการยุติธรรม
ทางอาญา.